

Ellen Niidu ja Ilmar Talve pingid ootavad mõtisklejaid

Tapa linnas lapsepõlve ja kooliaastad veetnud ning esimesi samme loomingu poole astunud Ellen Niidule ja rahvateadusele sihi seadnud Ilmar Talvele pühendati mõlemale pink Tapa linnaraamatukoguni viival promenaadil.

INNA GRÜNFELDT
inna.grynfeldt@virumaateataja.ee

Tänavu möödus 90 aastat Ellen Niidu sünnist ja tuleva aasta algul tähistatakse Ilmar Talve 100. sünniaastapäeva. Nõnda on pingid pisike sünnipäevakingitus, mõtteline tänu- ja austusavaldus, ütles südamliselt avamistseremoonial Tapa linnaraamatukogu juhataja asetäitja Ere Käärmaa.

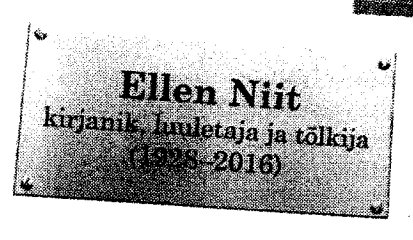
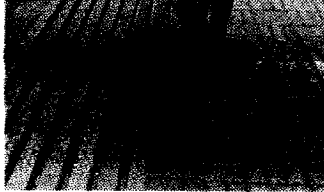
“Ellen Niit ja Ilmar Talve omavad meie kultuuriloos väga olulist kohta ja väga oluline on ka koht meie südames. Eri-lise läheduse tekitab see, et nad mõlemad on elanud Tapal,” märkis Käärmaa.

Ellen Niit (1928–2016) kirjutas oma esimesed luuletused koolitüdrukuna Tapal. Aastatel 1938–1944 Tapal elanud kirjanik on suure soojusega meenutanud Tapa gümnaasiumi õpetajaid, eriti kunstõpetaja Diana Laeva, kelle juhatusel sai ta sõbraks eesti luulega. Ilmar Talve (1919–2007), kelle teise maailmasõja keeris viis Rootsi ja Soome, seadis just Tapa gümnaasistina oma elu sihiks rahvateaduse ning temast sai etnoloog ja kirjanik, Turu ülikooli professor.

Käärmaa meenutas, et õpimuline Ilmar Talve, kes lõpetas Tapa gümnaasiumi aastal 1938, oli kirjutanud päevikuse plaanid ülikooliajaks: “Ära hooli muust kui tööst. Keeled ja kirjandus jäägu pealadeks, filosoofia, psühholoogia ja ajalugu lisaaineteks, et peala

Tapa linnaraamatukogu ees avas Ilmar Talve mälestuspingi Kaire Otsalainen.

Ellen Niidu mälestuspingil mõtiskleb Marika Rajur.

4 X MIELIS MEIL BAUM

Ellen Niit ja Ilmar Talve omavad meie kultuuriloos väga olulist kohta.

ERE KÄÄRMAA, Tapa linnaraamatukogu juhataja asetäitja

arengut paremini mõista. Ainult töö ja õppimine, et teenida üht jumalat – teadust.”

Turu ülikooli professor, Ilmar Talve õpilane, kolleeg ja sõber Timo Virtanen märkis, et Ilmar Talve fotol puudub oluline detail – piip. Tema esimene mälestus kohtumisest Ilmar Talvega oli nimelt selline, et mehe töökabinet oli nii suitsutaies, et millegi nägemiseks tuli

kummarduda. “Seminaridel ja teadusüritustel koos käies õpisin Ilmar Talvet tundma kui musta huumori armastajat ja elavat entsüklopeediat. Mul on olnud au koostada tema bibliograafia ja olen kirjutas artiklit pealkirjaga “Talve linnad”, mis kõneleb tema seikleemisest, mis viisid professorini Turus,” rääkis Virtanen ning lisas, et ootab igasugust teavet

Ilmar Talve ja Tapa seoste kohta.

Ellen Niidu pingi avanud Marika Rajur, üleriigilise etlusvõistluse “Ellen Niiduga Midri-maal” ellukutsuja, ütles, et tema esimene kokkupuude Ellen Niidu loominguga oli “Rongisõit”. Sellele järgnes palju luuletusi, millega ta võitis etluskonkurssi. “Viimane mälestus Niidust on aga tema ääretult soe pilk, millega ta mu viimasel kohtumisel oma koduesikust teele saatis. Nii saadab see soe pilk mind tänasel päevalgi,” sõnas ta.

Ere Käärmaa rõhutas, et Ilmar Talve side Tapaga ei katkenud kunagi – siin elasid tema vanemad ja tädi pere. Ilmar Talve tädipoja Heino Kala lapselaps Kaire Otsalainen meenutas pinki avades, et kui Ilmar Talve käis Eestis, peatus ta alati pikemalt Tapal. “Meenub, kuidas vanaisa rääkis, kuidas Ilmar kord Tapa raudteejaamas rongi oodates istus raamatupaki otsas – oma elutöö otsas, sest pinki ei olnud. Nüüd on pink olemas. See on märk tema panusest eesti kultuuri,” kõneles ta.

Tapa vallavanem Riho Tell sõnas, et Tapa on väga soodus keskkond eesti keele ja kirjanduse arenguks. “Kolm märksõna tõestavad seda: eesti kirjanikele esimene konverents ning tänased päevakangelased Ellen Niit ja Ilmar Talve. Latt on kõrgele asetatud. Järeltulevate põlvete ülesanne on pürgida selle lati ületamise poole,” ütles ta.